

START VAN DE LESSENSERIE: INSPIRATIE OPDOEN!

Laat je leerlingen eerst kennis maken met het werk van Maartje Korstanje. Hoe inspireer je ze bij de start van je lessenserie? In dit hoofdstuk vind je een lijst met bronnen voor inspiratie. Daarna bespreken we twee filmpjes en doe-opdrachten die je bij elk filmpje kunt doen.

BRONNEN VOOR INSPIRATIE

YOUTUBE-KANAAL VAN MUSEUM JAN CUNEN

- ▶ [Virtuele rondleiding door de tentoonstelling *Metamorfoses* van Maartje Korstanje](#)

De film geeft de tentoonstelling van Maartjes werk in Museum Jan Cunen op een dynamische manier weer. Zo nu en dan komen vragen in beeld die leuk zijn om met de klas te bespreken (zie verderop in dit hoofdstuk).

- ▶ [De film *Vmbo-leerlingen interviewen Maartje Korstanje*](#)

In deze film stellen vmbo-leerlingen vragen aan Maartje over haar werk en haar leven. Maartje is in 1982 geboren. Leerlingen, maar ook volwassenen, zijn vaak verbaasd dat een kunstenaar zo jong kan zijn en zo hard werkt. Je kunt (fragmenten uit deze film) in de klas bespreken (zie verderop in dit hoofdstuk).

- ▶ [De film *Vloed*](#)

In deze film zie je hoe intensief het werkproces van Maartje Korstanje is. In de film is ook de boerderij in Zeeland te zien waar ze is opgegroeid. Het opgroeien in de natuur tussen de planten en dieren zie je zeker terug in haar kunstwerken. Het is interessant om stukjes van deze film in de klas te laten zien.

BOEKEN

▶ Het boek /Metamorfoses/

Dit boek is uitgebracht bij de tentoonstelling van Maartje Korstanje in Museum Jan Cunen (2013-2014). Het boek is te bestellen bij uitgeverij De kunst, www.uitgeverijdekunst.nl, ISBN-nummer: 978 94 6263 000 0.

▶ Het boek 2859 afbeeldingen in koper gesneden uit J. Jonston's naeukerige beschryvingh van de natuur

Dit boek uit 1660 is een van Maartjes inspiratiebronnen. Soms is het nog te koop bij tweedehands boekenwinkels of via Marktplaats. Je kunt een dierentekening laten afmaken door leerlingen (zie doe-opdrachten in dit hoofdstuk).

WEBSITE

▶ Op www.maartjekorstanje.nl vind je veel afbeeldingen van het werk van Maartje Korstanje.

FILM 1: VIRTUELE RONDLEIDING

De film leidt je op een dynamische manier rond in de tentoonstelling *Metamorfoses* van Maartje Korstanje in Museum Jan Cunen. Je ziet af en toe vragen in beeld. Hieronder de vragen en mogelijke antwoorden op een rij. Tip: zet de film op 'pauze' om de vragen met je klas bespreken.

1 VAN WELKE MATERIALEN IS DIT BEELD GEMAAKT? (0 MIN. 41 SEC.)

Karton-maché, aan elkaar gestikte oranje vissershandschoenen (deze heeft Maartje op het strand gevonden), touw (daarmee hangen de 'horens' aan de muur).

2 HOE GROOT IS DIT BEELD? (1 MIN. 16 SEC.)

Dit beeld is zo groot dat je eronderdoor kunt lopen. Het beeld staat klem in de ruimte en is 2.85 meter breed, 6 meter diep en 3.20 meter hoog. Het beeld kwam in achttien delen naar binnen en is in de ruimte weer aan elkaar gelijmd. Dit duurde vijf dagen. De naden zijn bedekt met een laagje karton-maché. Je ziet die bijna niet meer, alleen als je goed kijkt zie je ze. Na de tentoonstelling is het beeld verkocht aan het Groninger Museum.

3 WAAR DOEN DE BEELDEN JE AAN DENKEN? (1 MIN. 34 SEC.)

Deze beelden van keramiek (gebakken klei) zijn geïnspireerd op hangend vlees. Vroeger was het heel normaal dat er hangende karkassen boven de toonbank in de slagerij hingen. Maartje ziet dit soort karkassen niet alleen maar als iets engs, maar vindt dat de vormen ook een intrigerende kant hebben.

Inspiratiebron voor dit beeld waren uitpuilende darmen. Net als bij de karkassen vindt Maartje dat die ook een mooie kant hebben.

4 WELKE TITEL VIND JIJ BIJ DIT BEELD PASSEN? (1 MIN. 42 SEC.)

Maartje Korstanje geeft haar werk geen titels. Een titel die een vmbo-leerling verzong bij het zien van dit beeld was: 'een opgeblazen gevoel'. Probeer bij deze vraag de fantasie van de leerlingen te prikkelen. Als hun gedachten op hol slaan is dat juist goed.

'Ze had met gekleurde dingetjes organen gemaakt' – Eyup, 16 jaar

5 WAT DENK JE DAT ZO'N STOEL KOST? (2 MIN. 20 SEC.)

In de film 'Vmbo-leerlingen interviewen Maartje Korstanje' vertelt Maartje dat de stoelen meer dan €1.000,- per stuk kosten. Dat vinden leerlingen vaak best duur. Omdat er heel veel potjes houtlijm in zitten en heel veel werkuren valt het uiteindelijk tegen wat Maartje er echt aan overhoudt.

'Ik vind het net een gamestoel'
– Merve, 13 jaar

6 WAT VERBEELDT DE GROENE KLEUR VAN HET BEELD? (2 MIN. 36 SEC.)

Het beeld is geïnspireerd op de misstanden in de vleesindustrie. Met de groene kleur heeft Maartje schimmel verbeeld. Als leerlingen er wat anders in zien is dat ook een goed antwoord.

'Het doet me denken aan een ruggengraat'
– Timur, 15 jaar

7 HOE LANG HEEFT MAARTJE AAN DIT BEELD GEWERKT? (2 MIN. 46 SEC.)

Drie maanden lang werkte ze acht uur per dag aan het beeld. Het beeld is speciaal voor de tentoonstelling gemaakt en aangekocht door Museum Jan Cunen. Het maakt nu onderdeel uit van de collectie van het museum.

8 ZIE JIJ OOK EEN HANDSCHOEN? (2 MIN. 59 SEC.)

De gele vorm bovenop is van purschuim. De purschuim is in een handschoen gespoten. Daarom kun je nog een aantal vingers herkennen in de vorm.

'Ik zie een worm, nee, een larf of een kikker'

DOE-OPDRACHTEN NA DE VIRTUELE RONDLEIDING

Na de virtuele rondleiding is het tijd je leerlingen op te warmen om zelf aan de slag te gaan. Met deze twee doe-opdrachten prikkel je de fantasie van je leerlingen. Na de opdrachten maken ze vaak met gemak een schets voor een fantasiemeubel.

DOE-OPDRACHT 1 WOORDSPEL

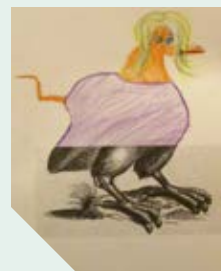
Een meubelstuk als dier

- ▶ Verdeel de klas in groepjes van twee á drie leerlingen.
- ▶ Geef ieder groepje één opdracht van het woordspel. Zie pagina 58.
- ▶ Op ieder blaadje ontbreekt een woord. Dit is een meubelstuk. Laat de leerlingen bedenken welk meubelstuk dit kan zijn.
- ▶ Laat ze daarna antwoord geven op de vraag eronder: 'Stel dat het meubelstuk een dier is. Welk dier kan het dan zijn?'
- ▶ Bespreek klassikaal hun antwoorden en hun gekozen dier.

DOE-OPDRACHT 2 TEKENEN

Vul de halve dieren aan

- ▶ Vertel eerst dat Maartje Korstanje veel in het boek *2859 afbeeldingen in koper gesneden uit J. Jonston's naeuerige beschryvingh van de natuur* heeft gekeken. Het boek stamt uit 1660 en bevat tekeningen van grafische kunstenaar Matthias Merian. Deze tekeningen prikkelden Maartjes fantasie (zie ook hoofdstuk 2).
- ▶ Geef iedere leerling een halve tekening van Matthias Merian. Zie pagina 59 en 60.
- ▶ Vertel dat ze de andere helft zelf mogen tekenen. Spoor je leerlingen aan zo veel mogelijk hun fantasie te gebruiken!

TIP

- Op Marktplaats wordt het boek met tekeningen van Matthias Merian regelmatig aangeboden.

FILM 2: INTERVIEW MAARTJE KORSTANJE

Wil je na de virtuele rondleiding je leerlingen meer verdieping bieden? Laat dan (fragmenten uit) de film *Vmbo-leerlingen interviewen Maartje Korstanje* zien. Hieronder vind je vragen en opmerkingen uit de film in tijdsvolgorde op een rij. Tip: selecteer fragmenten of zet de film af en toe op 'pauze' om een fragment met je klas te bespreken.

OVER DE FILM

Doordat vmbo-leerlingen zelfbedachte vragen aan Maartje Korstanje stellen, sluit de film goed aan bij de doelgroep. De meeste vragen zijn van heel praktische aard. Maartje vond dat hele leuke vragen en geeft er uitgebreid antwoord op. We hebben de film niet ingekort, omdat je zo zelf de vrije keuze hebt eruit te pakken wat bruikbaar is voor je les.

SOORTEN VRAGEN

- PR** Praktisch: o.a. hoe het is gemaakt, hoeveel tijd het kost om iets te maken en wat de stoelen kosten
- K** Kunstenaarschap: o.a. waarom ze kunstenaar wilde worden en of je er van kunt rondkomen
- I** Inhoud: o.a. waarom het er zo uitziet en wat het betekent
- PE** Persoonlijk: vragen en opmerkingen die smaakgerelateerd zijn of inzicht geven in een mening

VRAGEN EN OPMERKINGEN IN DE FILM

- K** Waarom ben je kunstenaar geworden? (0 min. 16 sec.)
- PR** Hoe heb je het gemaakt? (1 min. 12 sec.)
- PR** Hoe lang ben je met zo'n ding bezig? (2 min. 09 sec.)
  - ▶ **Antwoord:** 3 maanden á 8 uur per dag
- PR** Hoe krijg je dat binnen? (2 min. 27 sec.)
- PR** Waarom lijkt je werk op sommige stukken nog kapot? (3 min. 11 sec.)
- PR** Hoe heb je het werk van keramiek gemaakt? (3 min. 49 sec.)
- PR** Waarom heb je het met touw opgehangen? (4 min. 38 sec.)
- PR** Hoe heb je al die rondjes en streepjes voor elkaar gekregen? Dat ziet er best cool uit. (5 min. 23 sec.)
- PR** Hoe duur zijn de stoelen? (6 min. 16 sec.)

- PE** Het is niet zulk heel duur materiaal, maar wel een hoge prijs. (6 min. 43 sec.)
- I** In mijn ogen was het net een ruggenwervel. (7 min. 47 sec.)
- I** Ik vond het van landdieren naar zeedieren gaan. (7 min. 50 sec.)
- PE** Het is niet echt iets vrolijks. (8 min. 01 sec.)
- I** Wat moet het voorstellen? (8 min. 28 sec.)
  - ▶ **Opmerking:** Maartje vertelt voor deze vraag al het een en ander over de inhoud
- PR** Wat is dat groene dat op al die beelden zit? (9 min. 10 sec.)
  - ▶ **Antwoord:** epoxycoating, dat is een soort kunsthars met pigment (kleurstof)
- PR** Ik dacht dat het glazuur was, maar dat kan alleen op keramiek en taart. (9 min. 40 sec.)
- PE** Zou je het ook in je eigen huis willen hebben staan? (10 min. 20 sec.)
- K** Kun je leven van het kunstenaars zijn? (10 min. 40 sec.)

Een les op je eigen manier invullen werkt goed. Als docent geef je het beste les als je je eigen ding mag doen. Dan kun je het beter overbrengen'

—Brechtje de Vries, docent Beeldende Vorming van Het Hooghuis in Oss

TIJN (15 JAAR), 2E KLAS VMBO BASIS:

'Ik heb anders leren kijken'

'Ik vond bij het museumbezoek interessant om te horen welke materialen Maartje voor haar kunstwerken had gebruikt en hoe ze op de ideeën daarvoor was gekomen. Ik heb ook anders leren kijken. Soms lijkt een boom of een steen die je in de natuur tegenkomt bijvoorbeeld net een kunstwerk!

Ik vond het heel fijn dat ik zelf mocht bepalen wat ik ging ma-

ken. Normaal moet ik eerst allemaal schetsen maken, nu mocht ik gewoon gelijk beginnen. Ik zou het leuk vinden als dat in de normale lessen ook wat meer zou mogen. Nu heb ik geleerd dat je gewoon moet beginnen en dat er dan wel wat moois uitkomt. Toen ik laatst in de V&D was, zag ik een meubel van ons project staan. 'Ik heb daaraan meegewerkt,' dacht ik toen. Daar was ik wel trots op.'